

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven Utslipp av drens- og vaskevann fra tunneler – E10/Rv85 Hålogalandsvegen

Tillatelsen er gitt med medhold i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981, § 11, jf. § 16. Tillatelsen, med senere endringer, er gitt på grunnlag av de opplysningene som er kommet frem i søknaden og under saksbehandlingen.

Bedriftsdata

Bedrift	Statens vegvesen Region Nord
Beliggenhet/gateadresse	Dreyfushammarn 31, 8012 Bodø
Postadresse	Postboks 1403, 8002 Bodø
Organisasjonsnummer (bedrift)	974 754 509
NACE-kode og bransje	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Anleggsdata

Anlegg	E10/Rv85 Hålogalandsvegen
Beliggenhet	Tjeldsund - Gullsfjordbotn - Langvassbukta
Anleggstype	Vaske- og drensvann fra tunneler i drift
Kommune og fylke	Sortland og Lødingen i Nordland Tjeldsund, Kvæfjord og Harstad i Troms og Finnmark

Statsforvalteren i Nordlands referanser

Saksnummer	2019/1733	Tillatelsesnummer	2020.0245.T
Tillatelse gitt	17.03.2020	Anleggsnummer	1851.0044.02
Tillatelse sist endret: 12.03.2025			
Tilde Nygård e.f. seksjonsleder		Hege Rasmussen senioringeniør	

Statsforvalteren i Troms og Finnmarks referanser

Saksnummer	2019/3534	Tillatelsesnummer	2020.0228.T
Tillatelse gitt	17.03.2020	Anleggsnummer	1851.0044.04
Tillatelse sist endret: 12.03.2025			
Per Kr. Krogstad e.f. seksjonssjef		May-Helen Holm seniorrådgiver	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	12.03.2025		<p>Byttet ut Fylkesmannen med Statsforvalteren</p> <p>Tillatelsens gyldighet før den eventuelt tas i bruk er forlenget fra 4 til 6 år.</p>
		2.1	<p>Følgende utslippspunkter er fjernet; Utslipp LP(vest)-Kanstadbotn, LP(øst)/rx-Fiskfjorden og ZÆ-Bekkelva</p> <p>Følgende nye utslippspunkt er tilføyd: Kongsvikelva fra Nordalstunnelen (NOR øst) og Kongsviktunnelen (KON Vest), Ulvikelva fra Ulviksfjelltunnelen (ULV Vest) og Årbogelva (Håbergtunnelen (HÅR Øst). Utslippsgrense settes til 100 mg/l SS og 10 mg/l olje for alle fire utslippspunkter.</p> <p>Redusert utslipp for ss fra 400 til 200 mg/l for Løbergbukta, Sørgårdelva og Haubakkelva og fra 600 til 200 ml/l for Tjeldsundet</p> <p>Vannmengde vaskevann er fjernet fra kravet</p> <p>Satt inn setningen; Grenseverdiene gjelder vaskevannet og ikke drensvann (rent innlekkasjevann fra berg).</p>
		2.2	<p>Ekstra rensetrinn med posefilter for de 4 nye utslippene</p>
		2.3	<p>Satt inn tabell med krav om utslippsmåte. Fjernet setningene; -Utslipp fra tunnelen skal så lang det er mulig føres til dykket utløp slik at innblanding i vannmassene blir best mulig for å minimere risikoen for lokal nedslamming. -Dersom det finnes egnede løsmasser kan utslipp infiltreres i grunnen.</p>

Statsforvalteren i Nordland vil være myndighet for tiltakene som ligger i Nordland, mens Statsforvalteren i Troms og Finnmark vil være myndighet for tiltakene som ligger i Troms.

Hvis dere ønsker å gjøre endringer i driftsforholdene som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten, og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må dere i god tid på forhånd, søke om endring av tillatelsen. Dere bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 6 år etter at tillatelsen har tredd i kraft, skal dere sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder for utslipp av drens- og vaskevann fra tunneler på E10, strekninga Våtvoll -- Fauskevåg i kommunene Sortland, Lødingen, Tjeldsund, Kvæfjord, Harstad, i Nordland og Troms fylker.

Ved vesentlige endringer skal dere søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2 Utslipp av spyle-og drensvann fra tunnel

2.1 Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for den enkelte tunnel/resipient:

Tunnel - utslippssted	Fylke	Utslippskomponent	Grenseverdi
FG - Løbergbukta	Troms	Suspendert stoff (SS)	200 mg/l
		Oljeforbindelser	20 mg/l
LP (vest) - Heggedalselva / Botnelva	Nordland	Suspendert stoff (SS)	200 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
LP (øst)/rX - Kjerringelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	200 mg/l
		Oljeforbindelser	20 mg/l
NOR (øst)- Kongsvikelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
KON (Vest)-Kongsvikelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
ULV (vest)- Ulvikelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
LP (øst)/rX - Dalelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	150 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
ØÅ - Sørgårdselva	Troms	Suspendert stoff (SS)	150 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
AB - Haubakkelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	200 mg/l
		Oljeforbindelser	20 mg/l
HÅR (øst) Årbogelva/Tverrelva	Troms	Suspendert stoff (SS)	100 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l
Dj-jl-jN - Tjeldsundet	Troms	Suspendert stoff (SS)	200 mg/l
		Oljeforbindelser	10 mg/l

Følgende grenseverdier er felles for samtlige tunneler:

Utslippskomponent	Grenseverdi
pH	6 - 9
Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH)	< 400 g/år
Bly (Pb)	< 200 g/år
Krom (Cr)	< 500 g/år
Kadmium (Cd)	< 15 g/år
Sink (Sn)	< 1500 g/år
Kobber (Cu)	< 1000 g/år
Nikkel (Ni)	< 1300 g/år

Grenseverdiene gjelder for vaskevannet og ikke for drensvannet.

2.2 Utslippsreducerende tiltak

Avløpsvannet fra tunnelen skal minimum renses i sandfang og oljeutskiller.

Renseanlegg skal dimensjoneres slik at de kan ta hånd om de aktuelle vannmengdene, og slik at grenseverdiene som angitt i vilkår 2.1 overholdes. Sandfang skal tømmes for slam og sand så ofte at utskillingen til enhver tid er effektiv, og før vanddypet blir mindre enn 50 cm.

Vaskevannet skal ha en tilstrekkelig oppholdstid før utslipp til at skadelige komponenter i vaskemiddel brytes ned før utslipp og partikler sedimenteres.

Den delen av rensenheten hvor olje skilles ut må ha utstyr for fjerning av olje.

Det skal være et ekstra rensetrinn, i form av et posefilter, før utslipp for følgende utslippspunkter:

- Kongsvikelva – utslipp fra Norddalstunnelen Øst
- Kongsvikelva – utslipp fra Kongsviktindtunnelen
- Ulvikelva – utslipp fra Ulvikfjelltunnelen Vest
- Årbogelva – utslipp fra Håbergtunnelen Øst

Virksomheten skal gjøre skriftlige vurderinger av utslipp etter posefilter som tar hensyn til når det er best å slippe ut rensed vann til resipientene. Utslipet skal utføres på et tidspunkt der det får minimal påvirkning på det biologiske mangfoldet i resipientene.

2.3 Utslippssted for drensvann og vaskevann

Utslipp fra tunnelen skal gjøres etter tabell under.

Tunnel navn	Utslippssted fra utslippstillatelsen	Utslipp til
Brattfjelltunnelen (BRA)	FG - Løbergbukta	Sjø ¹
Fiskefjordtunnelen (FIS Vest)	LP (vest) – Heggedalselva/Botnelva ³	Terrenggrøft ²
Fiskefjordtunnelen (FIS Øst)	LP (øst)/rX – Dalelva	Terrenggrøft ²
Norrdalstunnelen (NOR Vest)	LP (øst)/rX - Kjerringelva	Terrenggrøft ³
Norrdalstunnelen (NOR Øst)	Kongsvikelva	Terrenggrøft ²
Kongsviktindtunnelen (KON Vest)	Kongsvikelva	Terrenggrøft ²
Ulvikfjelltunnelen (ULV Vest)	Ulvikelva	Terrenggrøft ²
Ulvikfjelltunnelen (ULV Øst)	ØÅ - Sørgårdselva	Terrenggrøft ²
Håbergtunnelen (HÅR Vest)	AB - Haubakkelva	Terrenggrøft ²
Håbergtunnelen (HÅR Øst)	Årbogelva	Terrenggrøft ²
Gullbergtunnelen (GUL)	Dj-jj-JN - Tjeldsundet	Terrenggrøft ²

¹ Utslipp til sjø vil foregå ved dykket utslipp ² Utslipp via terrenggrøft / infiltrering ³ Fra tunnelportalen ledes vannet i ledning i veifylling mot Kjerringelva søndre løp (som har utløp til Dalelva), før det ledes i terrenggrøft / infiltrering siste 60 meter

2.4 Utslippskontroll og journalføring

Det skal årlig foretas en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengdene. Beregningene skal suppleres med stikkprøver.

Om nødvendig må dimensjonering av renseanleggene korrigeres dersom mengdemålingene/-beregningene viser at disse ikke er dimensjonert riktig.

Målinger omfatter prøvetaking, analyse og/eller beregning. Målinger/beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som minimum omfatte de komponentene som er regulert gjennom grenseverdiene. For partikkelutslippet kan det benyttes andre parametere, som turbiditet, dersom det fastslås korrelasjon til SS. Måleutstyret skal være kalibrert slik at det gir riktig resultat.

Dersom det påvises skadevirkning på resipienten/landskapet som følge av utslippet skal avbøtende tiltak iverksettes umiddelbart.

Mengdemåling av avløpsvannet fra tunneler, kontroll av slamavskillere, analyseresultater, samt tømning av slam og olje skal journalføres.

Tiltak for å påse at kravene etterkommes skal innarbeides i virksomhetens driftsinstruks/internkontrollsystem.

2.5 Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg

Renseinnretningene skal tømmes for slam, sand og olje så ofte at utskillingen til enhver tid er effektiv.

Drifts- og tømmerutiner for renseanleggene skal innarbeides i driftsinstruksen/internkontrollsystemet.

3 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, brannbekjempningsmidler, hydraulikkvæsker, osv.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal dere dokumentere at det er foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også vilkår 6.6 om internkontroll.

Dere plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der mer miljøvennlige alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke fremstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.

4 Grunnforurensning og forurensede sediment

Virksomheten skal ikke føre til utslipp til grunnen som kan føre til skader eller ulemper for miljøet.

Dere plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Dere plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Dere plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn innenfor anleggsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak, jf *Forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften), *kapittel 2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider*. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

5 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

5.1 Miljørisikoanalyse

Dere skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av det gjeldende anlegget. Resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Dere skal ha oversikt over de miljøressursene som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvensene slik forurensning kan medføre.

5.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal det iverksettes risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

5.3 Etablering av beredskap

Dere skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

5.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

6 Generelle vilkår

6.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter. En oppdatert oversikt finnes på Miljøstatus: www.miljostatus.no/tema/kjemikalier/prioritetslisten/. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller at de dannes under produksjonen, er utslipp av disse stoffene bare tillatt dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsen, eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

6.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdiene skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene. Variasjoner i utslippene innenfor disse skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

6.3 Plikt til å redusere forurensning

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter dere å redusere utslippene, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for i denne tillatelsen.

Den som har fått utslippstillatelse er ansvarlig for at virksomheten/anlegget vedlikeholdes og drives slik at utslippet til enhver tid er i samsvar med kravene i utslippstillatelsen. Herunder skal dere påse at eventuelle innleide virksomheter overholder kravene i utslippstillatelsen, og at disse innehar nødvendige utslippstillatelser.

6.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal dere sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

6.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter dere å iverksette nødvendige tiltak for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig, redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles jf. vilkår 5.4.

6.6 Internkontroll

Dere plikter å etablere internkontroll for aktiviteten i henhold til gjeldende regelverk. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at dere overholder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Dere plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Dere skal til enhver tid ha oversikt over alle aktivitetene som kan medføre forurensning, og skal kunne redegjøre for risikoforhold. Dere har plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning jf. vilkår 5.1.

Dere skal som del av internkontrollen/egenkontrollen gjennomføre avløpsmålinger jf. vilkår 2.4.

Dersom Statsforvalteren krever det må dere fremlegge dokumentasjon på at kravene i utslippstillatelsen overholdes.

6.7 Tilsyn og forholdet til offentlige myndigheter

Den som har fått utslippstillatelse plikter å la representanter for forurensningsmyndighetene til enhver tid kontrollere virksomheten/anlegget, jf forurensningslovens § 50.

Hvis forurensningsmyndighetene finner det påkrevd, skal den som har fått utslippstillatelse medvirke eller bekoste overvåkningsundersøkelser eller andre liknende tiltak som med rimelighet kan kreves, jf forurensningslovens § 51.

Denne tillatelsen begrenser ikke den myndighet andre kommunale, fylkeskommunale eller statlige myndigheter har i henhold til annet lovverk.